

Justitieombudsmannen
Per Lennerbrant

Uttalanden om vilka krav som bör ställas på dokumentationen av ett beslut om hämtning till förhör

Beslutet i korthet: JO har på eget initiativ utrett vilka krav som bör ställas på dokumentationen av ett beslut om hämtning till förhör. Utgångspunkten för utredningen har ytterst varit enskildas intresse av att bli behandlade på ett lagenligt och i övrigt rättssäkert sätt samt att ge tillräckliga förutsättningar för en efterhandskontroll av t.ex. JO.

JO konstaterar att det av beslutet om hämtning till förhör, eller i vart fall av myndighetens handlingar i ärendet, ska framgå de omständigheter som beslutsfattaren lagt till grund för sin bedömning, t.ex. vad som föranlett att det skäligen kunde befaras att förhörspersonen inte skulle följa en kallelse eller att han eller hon med anledning av en kallelse skulle försvåra utredningen. Om beslutsfattaren lägger någon ytterligare omständighet till grund för beslutet, som inte framgår av handlingarna i ärendet, måste det antecknas.

En särskild fråga är enligt JO i vilken mån beslutsfattarens närmare överväganden om huruvida det funnits förutsättningar för att hämta en person till förhör behöver redovisas. JO uttalar att frågan får avgöras med hänsyn till hur situationen ter sig i det enskilda fallet. Typiskt sett bör överväganden dokumenteras när hämtningen gäller en person som inte är misstänkt för brott, när ett barnperspektiv behöver anläggas eller när proportionalitetshänsyn av något annat skäl är särskilt framträdande.

Initiativet

I ett beslut den 12 juni 2025 uttalade jag mig om vilka krav som bör ställas på en åklagares dokumentation av anhållningsbeslut (JO 2025 s. 288, dnr 7836-2024 och 1656-2025). Jag konstaterade i beslutet bl.a. att det av rättssäkerhets- och legitimitetsskäl bör ställas högre krav på dokumentationen av ett anhållningsbeslut än vad som dittills gällt.

Jag har därefter beslutat att utreda vilka krav som bör ställas på dokumentationen av ett beslut om husrannsakan enligt rättegångsbalken respektive hämtning till förhör. I detta beslut behandlas frågan om dokumentationen av ett beslut om hämtning till förhör. Dokumentationen av ett beslut om husrannsakan enligt rättegångsbalken behandlas i JO:s ärende med dnr 6533-2025.

Utredning

Inriktningen av JO:s utredning

JO uppmanade Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket och Kustbevakningen att yttra sig och redovisa relevant rättslig reglering samt sin bedömning av vilka krav som bör ställas på dokumentationen av ett beslut om hämtning till förhör. Redovisningen skulle särskilt beröra dokumentationen av de omständigheter som lagts till grund för tvångsåtgärden men även andra rekvisit för hämtning till förhör skulle belysas i fråga om dokumentation.

Myndigheternas yttranden

Åklagarmyndigheten

Åklagarmyndigheten (vice riksåklagaren AA) redogjorde i yttrandet för rättslig reglering och redovisade därefter följande bedömning.

Det finns inga generella regler i RB [*rättegångsbalken, JO:s anm.*] om dokumentation av tvångsmedelsbeslut fattade av åklagare. Som framgår ovan [*i redogörelsen för den rättsliga regleringen, här utelämnad, JO:s anm.*] är detta främst motiverat av åklagarens roll och funktion i det straffprocessuella systemet. Av hänsyn främst till den enskildes rättssäkerhet har lagstiftaren dock ställt upp vissa krav på dokumentation, som dock främst tar sikte på frihetsberövanden. Härutöver har lagstiftaren överlämnat åt Åklagarmyndigheten att meddela de föreskrifter, allmänna råd och övriga riktlinjer och anvisningar som behövs för att uppnå enhetlighet och följdriktighet vid åklagarnas rättstillämpning. I ÅFS [*Åklagarmyndighetens författningssamling, JO:s anm.*] 2005:30 har Åklagarmyndigheten meddelat föreskrifter om dokumentation av tvångsmedel. Av föreskrifterna framgår att beslut om tvångsmedel ska dokumenteras av beslutsfattande åklagare och att det ska framgå vem som har fattat beslutet, tidpunkten för beslutet och, i förekommande fall, vem som har varit föredragande i ärendet. Av dokumentationen ska framgå vilket tvångsmedel som beslutats, vilket brott som legat till grund för det och ändamålet med tvångsmedlet.

Härutöver kan det, i enskilda fall, finnas behov av ytterligare dokumentation. Bland annat är det viktigt att eventuella villkor av beslutet framgår, exempelvis att beslutet förfaller om det inte verkställs inom en viss angiven kortare tid.

Den som fattar beslut om tvångsmedel har ett övergripande ansvar för verkställigheten och beslutsfattaren bör därför vid behov komplettera beslutet med direktiv för hur verkställigheten ska genomföras. Om det uppstår oväntade situationer eller problem vid verkställandet ankommer det på den som verkställer beslutet att kontakta beslutsfattaren.

JO har i flera beslut påtalat vikten av att en beslutsfattare dokumenterar de omständigheter som legat till grund för ett beslut om hämtning till förhör. Även riksåklagaren har i flera yttranden och tillsynsbeslut påtalat vikten av att bl.a. skälen och övervägandena för beslut om hämtning till förhör/tvångsmedel i vissa situationer dokumenteras i exempelvis tvångsmedelsblanketten i Cåbra [*Åklagarväsendets ärendehanteringssystem för brottmål, JO:s anm.*]. I vilka fall sådan mer utförlig dokumentation behövs och hur utförlig den då bör vara måste dock enligt min bedömning avgöras utifrån omständigheterna i det enskilda ärendet. Dokumentationsbehovet bör i den delen inte sträcka sig längre än till sådana omständigheter som har varit av direkt betydelse för beslutsfattandet i det enskilda ärendet, exempelvis i situationer då överväganden kring ändamålsbehovs- och proportionalitetsprinciperna eller Barnkonventionen gör sig särskilt gällande. Det ökar även möjligheterna att i efterhand kunna följa ärendet.

De krav som enligt gällande rätt ställs på åklagarens skyldighet att dokumentera ett beslut om hämtning till förhör uppfyller enligt min bedömning de grundläggande krav på rättssäkerhet och legitimitet som bör ställas på dokumentation av tvångsmedelsbeslut. Eftersom behovet av ytterligare dokumentation varierar från fall till fall lämpar det sig enligt min uppfattning inte för tvingande reglering. Inom ramen för en nyligen initierad översyn av ÅFS 2005:30 kommer jag dock att överväga att tydliggöra i vilka situationer det kan finnas behov av ytterligare dokumentation.

Ekobrottsmyndigheten

Ekobrottsmyndigheten (generaldirektören BB) redogjorde i yttrandet för rättslig reglering och redovisade därefter följande bedömning.

JO har ... i flera beslut anfört att det ur rättssäkerhets- och kontrollsynpunkt är av stor vikt att beslut om tvångsmedel dokumenteras klart och noggrant med bl.a. angivande av samtliga grunder för beslutet (se bl.a. JO 2009/10 s. 72 [dnr 1516-2007, JO:s anm.]).

I nu aktuell remiss hänvisas också till ett JO-beslut den 12 juni 2025 (dnr 7836-2024 och 1656-2025), där JO anför bl.a. att åklagaren, vid beslut om anhållande, som ett minimum alltid bör ange vilka omständigheter [...] som ligger till grund för brottsmisstanken och varför han eller hon anser att ett eller flera av de s.k. särskilda häktningsskälerna föreligger. Samtidigt betonas att motiveringen kan vara relativt kortfattad. Hur utförlig dokumentationen bör vara av övriga förutsättningar för anhållningsbeslutet, exempelvis i fråga om proportionalitet och – i förekommande fall – varför det är av synnerlig vikt att den misstänkte tas i förvar, får enligt vad som anförts i beslutet avgöras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. I beslutet hänvisar JO också till legitimitetsskäl och betonar särskilt vikten av att kontroll i efterhand inte får försvåras eller omöjliggöras på grund av bristfällig dokumentation (med hänvisning till fler uttalanden av JO i samma fråga).

Ekobrottsmyndigheten instämmer givetvis i att det är viktigt att det i efterhand kan göras en ändamålsenlig granskning av myndighetens beslut om tvångsmedel. Det gäller även beslut om ... hämtning till förhör. Frågan är hur en granskning i efterhand kan genomföras på ett ändamålsenligt sätt och om ett utökat dokumentationskrav (särskilt mot bakgrund av JO:s uttalanden att redogörelsen av åklagarens överväganden skulle kunna vara relativt kortfattade) bättre kan tillgodose behovet av underlag för en sådan granskning.

Åklagares beslut om tvångsmedel fattas i olika situationer och i olika skeden av en förundersökning. Besluten fattas ibland direkt i ärendehanteringssystemet Cåbra och ibland registreras de i efterhand. Inom ramen för Åklagarmyndighetens verksamhet fattas beslut om tvångsmedel ofta i samband med jourverksamhet (inklusive den s.k. dagjouren). Vid Ekobrottsmyndigheten ser verksamheten typiskt sett annorlunda ut och beslut om tvångsmedel fattas oftast inför ett i förväg planerat tillslag (även om det också vid Ekobrottsmyndigheten fattas mer brådskande beslut). Tvångsmedelsanvändning vid Ekobrottsmyndigheten kan alltså många gånger planeras och beslutas med beaktande av kända och dokumenterade omständigheter. Det betyder att proportionalitet och hänsyn vägs in tidigt i beslutsprocessen. Vilka överväganden åklagaren dokumenterar i beslut om ... hämtning till förhör varierar, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet.

När åklagare vid Ekobrottsmyndigheten fattar beslut om tvångsmedel finns därmed i regel skriftligt underlag i ärendet. Detta skriftliga underlag kan vara mer eller mindre omfattande och även kompletteras av muntlig information. I vissa fall finns dock inte någon skriftlig information alls att tillgå, utan åklagaren får endast en muntlig föredragning. Underlag som helt eller delvis presenteras muntligen dokumenteras för att kunna granskas i efterhand. Rutinen i dag är att åklagaren antecknar omständigheter av betydelse som presenterats muntligt i

fritextfältet i den digitala tvångsmedelsblanketten. De åklagare som leder förundersökningar av mer omfattande karaktär fattar normalt sett tvångsmedelsbeslut i det egna ärendet.

Som framgår ovan varierar situationerna vid beslutsfattandet gällande tvångsmedel. En granskning av om ... ett beslut om hämtning till förhör varit rättsligt grundat och haft fog för sig bör ske med utgångspunkt i samtliga omständigheter som varit tillgängliga för beslutsfattaren vid beslutstillfället. Detta är av särskild vikt eftersom åklagaren vid beslutet även ska beakta omständigheter som talar mot att åtgärden ska vidtas. För säkerställande av en ändamålsenlig granskning i efterhand (av t.ex. JO) bör enligt Ekobrottsmyndighetens mening därför krävas att det av dokumentationen framgår vad som har beslutats och hur genomförande ska ske, vilket brott som beslutet grundas på samt vem som har fattat beslutet och när. Av ärendet i dess helhet bör det framgå vilket underlag som beslutsfattaren hade vid beslutstidpunkten, så att det går att göra en granskning i efterhand baserat på samma underlag.

I ovan nämnda beslut från juni 2025 redogör JO för en inspektion vid Ekobrottsmyndighetens första ekobrottskammare i Stockholm som gjordes i november 2024 (dnr 8015-2024). JO anmärker i beslutet på att han, för att kunna bedöma riktigheten i beslut om anhållande i frånvaro, varit tvungen att ta del av all dokumentation i ärendet. Enligt Ekobrottsmyndighetens mening föreligger det dock ingen motsättning mellan detta och möjligheten att bedöma riktigheten av ett beslut. Tvärtom är en granskning där JO tar del av åklagarens beslutsunderlag i dess helhet, enligt Ekobrottsmyndighetens mening, ur rättssäkerhetssynpunkt att föredra framför en ordning där endast en förhållandevis kort och i vissa fall hastigt nedskriven beslutsmotivering granskas. Detta gäller inte endast när beslutet har behövt fattas i ett brådskande läge, utan även i mer omfattande och komplicerade utredningar som pågått under viss tid. Även i sådana utredningar (som inte sällan förekommer vid Ekobrottsmyndigheten) kan det vara svårt att ... skriva ned en kort och koncis sammanfattning som ger en rättvis bild av utredningsläget och de närmare överväganden som ligger till grund för åklagarens beslut. Det bör inte heller krävas att beslutsfattaren skriftligen redovisar hur denne har värderat de olika delarna som ingått i underlaget, vilket kan vara mycket omfattande, eller om denne har ansett att vissa delar i underlaget varit av särskild betydelse för det beslut som fattats (jfr domskäl).

Polismyndigheten

Polismyndigheten (juristen CC) redogjorde – efter att bl.a. samtliga polisregioner och Nationella operativa avdelningen beretts tillfälle att lämna synpunkter – i yttrandet för rättslig reglering och redovisade därefter följande bedömning.

Beslut om hämtning är en sådan åtgärd under förundersökningen som ska dokumenteras enligt 20 § FUK [*förundersökningskungörelsen, JO:s anm.*]. Vad som ska dokumenteras i beslutet är dock inte närmare reglerat. Som framgår av refererade uttalanden ovan [*i Polismyndighetens redogörelse för den rättsliga regleringen, utelämnad här, JO:s anm.*] bör de omständigheter som ligger till grund för beslutet anges.

Det är naturligtvis viktigt av rättssäkerhetsskäl att tvångsåtgärder dokumenteras noggrant. Detta är särskilt viktigt vid intrång i enskildas integritet, vilket ett beslut om hämtning till förhör innebär. Utförlig och tydlig dokumentation möjliggör också en senare kontroll av beslutets rättsenlighet.

Polismyndigheten ser att det i vissa situationer – exempelvis när beslut om hämtning till förhör rör annan än misstänkt – kan föreligga skäl att dokumentera ärendet mer utförligt än vad som annars följer av gällande dokumentationsskyldighet. Detta för att säkerställa rättssäkerhet, transparens och

möjlighet till efterhandskontroll. Denna möjlighet finns i Durtvå [Polismyndighetens anmälnings- och utredningssystem, JO:s anm.] genom bl.a. fritextfält.

Polismyndigheten anser att nuvarande reglering är väl avvägd och ser inte att ytterligare krav på dokumentation bör ställas.

Det är dock naturligtvis viktigt att de nu gällande kraven efterlevs i praktiken. Polisregion Väst har pekat på att det kan finnas brister i ... Durtvå och det är givetvis något som i så fall behöver åtgärdas. Polismyndigheten anser dock inte att det finns skäl att kräva att samtliga omständigheter tas med i beslutet, utan det bör räcka att informationen finns sparad i systemet (jfr JO:s beslut den 12 juni 2025, dnr 7836-2024 och 1656-2025).

Sammanfattningsvis anser Polismyndigheten att nuvarande reglering gällande dokumentation är ändamålsenliga och tillräckliga ur ett rättssäkerhetsperspektiv.

Säkerhetspolisen

Säkerhetspolisen (chefsjuristen DD) redogjorde i yttrandet för rättslig reglering och redovisade därefter följande bedömning.

För Säkerhetspolisens egen del finns inget behov av att ha några andra krav än vad som gäller idag avseende dokumentation av tvångsmedelsbesluten. Det går utmärkt bra och dessutom snabbt att i varje läge ta till sig innehållet i dokumentationen och förstå omständigheterna och den rättsliga bedömningen som ligger bakom besluten. Myndigheten har inte heller uppfattat att det finns några sådana behov hos åklagare eller försvarare. Mot den bakgrunden är det också myndighetens uppfattning att en kontroll av tvångsmedelsbesluten i efterhand inte kräver förändringar i dokumentationskraven. En efterhandskontroll kräver ett djupare studium av t.ex. omständigheterna i ärendet än vad som är rimligt att dokumentera i själva tvångsmedelsbeslutet.

I sammanhanget kan även nämnas att JO har t.ex. tidigare funnit att när omständigheter till grund för en husrannsakan gått att utläsa av handlingar i ärendet har detta underlag varit tillräckligt för att bedöma om det funnits lagstöd för åtgärden (Protokoll från inspektion av Åklagarmyndigheten, Västerorts åklagarkammare i Stockholm den 29–30 maj 2024 dnr 3559-2024).

Sammanfattningsvis är det Säkerhetspolisens uppfattning att de uppgifter som redovisas i aktuella tvångsmedelsbeslut tillsammans med övriga handlingar är fullt tillräckliga i dokumentationshänseende. Ytterligare krav behöver inte ställas.

Tullverket

Tullverket (överdirektören EE) redogjorde i yttrandet för rättslig reglering och redovisade därefter följande bedömning.

Tullverket konstaterar att beslutsfattaren har möjlighet att anteckna grunden för sitt beslut i den särskilda blankett som är framtagen inom myndigheten. Beslutsfattaren kan härutöver även ange andra överväganden kring beslutet i en promemoria när det finns ett behov av det. När det gäller utformning av beslut om hämtning till förhör så motsvarar förfarandet enligt Tullverket de krav som kan ställas på dokumentationen.

I syfte att förenkla förfarandet ytterligare för beslutsfattare inom Tullverket så initierar myndigheten i samband med detta ärende ett arbete för att kunna föra in anteckningar kring andra rekvisit för hämtning till förhör direkt i den särskilda blanketten.

Kustbevakningen

Kustbevakningen (chefsjuristen FF) redogjorde i yttrandet för rättslig reglering och redovisade därefter följande bedömning.

Det kan konstateras att regleringen om hämtning till förhör är relativt komplex i den meningen att olika befattningshavare (undersökningsledare respektive förhørsledare) kan fatta beslut om hämtning men på olika grunder. Vidare följer att det gäller olika regler beroende på vilken roll den hämtade har i förundersökningen samt hur långt det är mellan den hämtade och förhørsplatsen. Redan det faktum att regleringen ger möjlighet till flera olika typer av hämtning till förhör ställer krav på att man i efterhand måste kunna avgöra vilken reglering som tillämpats i det enskilda fallet.

Kustbevakningen delar den bedömning som JO fört fram gällande dokumentationskrav avseende anhållningsbeslut i JO 7836-2024 respektive JO 1656-2025. Även när det gäller beslut om hämtning till förhör bör det således ställas krav på beslutsfattaren att alltid ange vilka omständigheter som ligger till grund för beslutet och varför han eller hon anser att rekvisiten för den aktuella "hämtningstypen" är uppfyllda i det enskilda fallet.

Rättslig reglering

I beslutet om dokumentationen av ett anhållningsbeslut redogjorde jag för syftet med dokumentation av tvångsmedel och varför det ur kontroll- och rättssäkerhetssynpunkt är av så stor vikt. Jag hänvisar till det avsnittet.

Hämtning till förhör under en förundersökning regleras i 23 kap. 7 § rättegångsbalken, RB. Enligt lagtexten kan hämtning aktualiseras i tre olika situationer. Den första gäller att förhörspersonen har kallats till ett förhör men inte inställt sig till det. För det andra kan hämtning under vissa förutsättningar användas, utan föregående kallelse, om det skäligen kan befaras att den som ska höras inte skulle följa en kallelse eller att personen skulle försvåra utredningen om han eller hon fick kännedom om det planerade förhøret. Den tredje situationen där hämtning får användas är om åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen. Hämtning till förhör av den som ska höras som vittne eller annars utan att vara misstänkt för brott bör äga rum endast när det föreligger skäl av särskild vikt för en sådan åtgärd (se även 6 § andra stycket förundersökningskungörelsen, FUK).

Vid ett beslut om hämtning till förhör ska alla de grundläggande principerna för tvångsmedelsanvändning, såsom ändamåls-, proportionalitets- och behovsprinciperna, beaktas.

Utgångspunkten är att ett beslut om hämtning ska fattas av den som leder förundersökningen. I undantagsfall, framför allt i brådskande situationer, får en förhørsledare besluta om hämtning. (Se 6 § första stycket FUK.)

Vid en förundersökning ska det föras protokoll över det som har förekommit som är av betydelse för utredningen (se 23 kap. 21 § första stycket RB). Närmare bestämmelser om förundersökningsprotokollet finns i förundersökningskungörelsen. Av 20 § FUK framgår bl.a. att beslut om

uppgifter som rör användning av tvångsmedel ska antecknas i förundersökningsprotokollet.

Ett beslut om hämtning till förhör är alltså en sådan åtgärd under förundersökningen som ska dokumenteras (se även t.ex. ÅFS 2005:30). Det är beslutsfattaren som ska dokumentera beslutet. Samtliga omständigheter som har legat till grund för beslutet ska anges. (Se Lindberg, Straffprocessuella tvångsmedel, 2022, version 5, JUNO, s. 231 med där angivna hänvisningar.)

JO har i flera fall funnit brister i dokumentationen av ett beslut om hämtning till förhör, t.ex. när det gäller vilka omständigheter som har legat till grund för beslutet (se bl.a. JO 1988/89 s. 47, dnr 3012-1986 m.fl. och mina beslut den 9 januari 2020, dnr 239-2018, den 14 oktober 2020, dnr 7674-2018, den 15 april 2021, dnr 1451-2019, och den 19 oktober 2022, dnr 5081-2020, samt protokollet från JO:s inspektion av Åklagarmyndigheten, Åklagarkammaren i Sundsvall, dnr 1595-2017). Det är inte ovanligt att omständigheter som har legat till grund för en tvångsåtgärd preciseras först sedan JO inlett en utredning, vilket naturligtvis är oacceptabelt (se t.ex. JO 2018/19 s. 415, dnr 7330-2016).

Bedömning

Jag vill börja med att säga att min granskning har varit inriktad på dokumentationen av beslutet om hämtning till förhör, och inte hur verkställigheten av åtgärden ska dokumenteras. Vidare har min utgångspunkt varit ett kontroll- och rättssäkerhetsperspektiv. Det kan därför finnas andra aspekter som talar för att fler uppgifter än de som redovisas nedan behöver dokumenteras.

I dagens straffprocess är det en självklarhet att myndigheter och enskilda tjänstemän kan visa att de beslut som fattats är rättsligt grundade och har fog för sig. Det gäller inte minst tvångsmedelsbeslut, såsom hämtning till förhör. Vidare förutsätter den demokratiska kontroll som bl.a. JO är satt att utföra att det finns fullgoda möjligheter att i efterhand granska de åtgärder som vidtagits.

Det är en etablerad ordning att det av ett beslut om hämtning till förhör ska framgå vem som har fattat beslutet och när. Om beslutsfattaren anser att hämtningen ska genomföras på ett visst sätt eller med några begränsningar, måste det anges (se t.ex. mitt beslut den 14 oktober 2020, dnr 7674-2018). Har en förhørsledare fattat beslutet ska det framgå varför åtgärden brådskade.

Vidare ska det av beslutet, eller i vart fall av myndighetens handlingar i ärendet, framgå de omständigheter som beslutsfattaren lagt till grund för sin bedömning, t.ex. vad som föranlett att det skäligen kunde befaras att förhörspersonen inte skulle följa en kallelse eller att han eller hon med anledning av en kallelse skulle försvåra utredningen. Om beslutsfattaren lägger någon ytterligare omständighet till grund för beslutet, som inte framgår av handlingarna i ärendet, måste det antecknas. För det fall omständigheterna inte anges i beslutet,

underlättas en efterhandskontroll om det exempelvis lämnas en hänvisning till specifika handlingar eller anteckningar i ärendet (se protokollen från mina inspektioner av Åklagarmyndigheten, Västerorts åklagarkammare i Stockholm, dnr 3559-2024 och Ekobrottsmyndigheten, Första ekobrottskammaren i Stockholm, dnr 8015-2024).

En särskild fråga är i vilken mån beslutsfattarens närmare överväganden om huruvida det funnits förutsättningar för att hämta en person till förhör behöver redovisas. De förhållanden som råder då hämtning till förhör aktualiseras kan vara av varierande slag. Frågan får därför avgöras med hänsyn till hur situationen ter sig i det enskilda fallet. Typiskt sett bör överväganden dokumenteras när hämtningen gäller en person som inte är misstänkt för brott, när ett barnperspektiv behöver anläggas (se t.ex. mitt beslut den 5 februari 2026, dnr 551-2025 och 1103-2025) eller när proportionalitetshänsyn av något annat skäl är särskilt framträdande. Intresset av en rättssäker och transparent handläggning kan naturligtvis medföra att även andra förhållanden talar för att överväganden bör dokumenteras.

Övervägandena kan dokumenteras exempelvis i en promemoria, ett direktiv eller i ett fritextfält och behöver inte vara mer omfattande än vad omständigheterna föranleder. I normalfallet räcker det att beslutsfattaren kortfattat skriver ned de överväganden som han eller hon faktiskt har gjort. Om det finns särskilda föreskrifter som rör beslutet ska dessa givetvis följas (se t.ex. ÅFS 2005:30).

Jag inledde denna granskning i syfte att skapa en mer enhetlig ordning för dokumentationen av beslut om hämtning till förhör. Någon uttrycklig författningsreglering finns inte och uttalanden av t.ex. JO och i den juridiska litteraturen kan tolkas på olika sätt. Min utgångspunkt har ytterst varit enskildas intresse av att bli behandlade på ett lagenligt och i övrigt rättssäkert sätt samt att ge tillräckliga förutsättningar för en efterhandskontroll av t.ex. JO.

Hämtning till förhör innebär en begränsning i en grundlagsskyddad rättighet. Beslut som dokumenteras i enlighet med vad jag nu har uttalat är ägnade att tillgodose intressena bakom dokumentationsskyldigheten. En något mer utförlig dokumentation skulle i vissa enskilda fall kunna påverka skyndsamheten och effektiviteten i en brottsutredning. Enligt min mening vägs det dock upp av de positiva effekterna för förtroendet för de brottsutredande myndigheterna och deras verksamhet som dokumentationen medför.

Särskilt mot denna bakgrund ser jag positivt på Åklagarmyndighetens pågående översyn av föreskriften om dokumentation av straffprocessuella tvångsmedel och det utvecklingsarbete som Tullverket har initierat för att beslutsfattare på ett enklare sätt ska kunna dokumentera vad som legat till grund för ett beslut om hämtning till förhör.

Ärendet avslutas.

Beslutet har fattats av JO Per Lennerbrant. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Seniora rättssakkunniga Lovisa Johansson har föredragit ärendet och byråchefen Nils Västberg har deltagit i beredningen.